

Rauma kommune
Myra barnehage

Myra barnehage

Årsplan 2021 - 2022

Adresse: Kamsveien 1c 6300 Åndalsnes

Mail: tomas.hage@rauma.kommune.no

Hjemmeside: www.rauma.kommune.no/tjenester/barnehage/

Telefon: 90178081

FORORD

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver er en forskrift til lov om barnehager og kom første gang i 1996. Den er sist revidert i 2017. Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen redegjør for barnehagens samfunnsmandat, og innholdet skal synliggjøres i årsplanene til barnehagene.

Alle barnehager er pålagt å skrive årsplan, og den skal presentere barnehagen på en slik måte at det tydelig kommer fram hvordan personalet jobber med alle områdene i rammeplanen. I denne årsplanen er kapitlene bygd opp slik:

- Beskrivelse av hvordan vi skal, bør og ønsker å ha det.
- Beskrivelse av hvordan vi vil gjennomføre dette i praksis her hos oss.

Alle som jobber i barnehagen er pålagt taushetsplikt og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon vedrørende barna, foresatte og personalet. Videre må alle som ansettes legge fram politiattest ved tiltredelse. Attesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller dømt for seksuelle overgrep.

Barnehage og skole har fra 2011 endret formål som er mer i samsvar med hverandre. Den nye formålsparagrafen ivaretar vår kulturelle tradisjon og mangfold og uttrykker felles verdier slik disse kommer til uttrykk i kristen og humanistisk tradisjon, ulike religioner og livssyn, slik de er forankret i menneskerettighetene. Det nye formålet slår fast at barnehagen skal videreføre et helhetlig læringsyn der omsorg og lek, læring og danning skal være grunnlag for barns allsidige utvikling. Med den nye formålsbestemmelsen har barnehagens samfunnsmandat blitt mer omfattende og tydelig og det stilles høye krav til barnehagepersonalet som skal praktisere disse verdiene i daglig samspill med barna og i samarbeid med foreldrene.

Barnehagene i Rauma kommune har fire satsningsområder. Det er pedagogisk ledelse, språk, tidlig innsats og sosial kompetanse. Disse fire satsningsområder synliggjøres i kapitlet om danning, lek, læring og omsorg, samt i de ulike fagområdene.

- Rauma kommune sin visjon er: Verdens beste kommune for natur glade mennesker!
- Rauma kommune sine kjerneverdier er: Samarbeidsvillig – Ekte – Raus skal prege våre barnehager.

Årsplan med progresjonsplan skal utarbeides på grunnlag av barnehageloven, kommunale styringsdokumenter, brukerundersøkelser og evalueringen av forrige årsplan.

Styringsdokumenter: Lov om barnehage, Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, Rauma kommunes budsjett og økonomi plan, Rauma kommune sin plan for overganger mellom barnehage og barnehage og fra barnehage til skole, Barnehagens vedtekter og SOL (Sammen Om Lesing

OM BARNEHAGEN

Myra barnehage er en kommunal heldags barnehage, som ligger sentralt plassert i forhold til sentrum, skoler, bibliotek, gymsal og turområder på Åndalsnes. Vi er delt i 4 avdelinger, Fossekall, Linerle, Rødstrupe og Hakkespett. Åpningstiden er fra 07.15 til 16.30. Myra barnehage har tilbud til barn 0 - 6 år, 5,4 og 3 dager i uken. Den har vært i drift siden 1986 og har i dag 84 plasser.

Hver dag møtes barn i alderen 0-6 år i Myra barnehage, for å dele opplevelser, barndom og hverdag. Sammen med dem er det voksne som er engasjerte i og opptatt av barndommens egenverdi, av barnehagefaget og av mennesker. Å jobbe i barnehage er å være i stadig endring, det er noe av det som gjør jobben så ufattelig spennende. Selv om mange ting ruller og går hver dag, vi styres av åpningstider, måltider og soverutiner, så er det mye som diskuteres, prøves ut og evalueres hele tiden. Alt arbeid vi gjør og alle endringer som skjer er forankret i Rauma kommunes grunnleggende kjerneverdier, Samarbeidsvillig – Ekte – Raus.

Faglig ansvarlig for årsplanen ved styrer: Tomas Hage

Årsplanen ble fastsatt i barnehagens samarbeidsutvalg den: 5/7 2021

Ved årsskiftet 2020 2021 startet vi med et nytt tema for hele barnehagen - *Små steg for kloden*. Det temaet kommer vi til å videreføre som overordnet tema også dette barnehage år. Her kan vi se de (små), ibland store stegen barna tar i sin utvikling både motorisk og sosialt. Vi skal alle som arbeider her på Myra ta egne steg i vår utvikling og forbedre vår praksis. Barnehagen skal også ta steg og bli et bedre sted for både barn, foresatte og ansatte.

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for et mere bærekraftig samfunn.

Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine.

Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

Barnehagen skal legge grunnlag for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Barna skal gjøre erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen.

Tema for høsten 2021 blir Hakkebakkeskogen. Nærmere informasjon om hva hver avdeling skal gjøre kommer i månedsplanene.

Myra barnehage sitt verdigrunnlag

Vårt verdigrunnlag presenteres her sammen med vår visjon "I e UNIK". Når vi arbeider med verdiene våre: *humor, kompetanse, mestring og annerkjennelse* legger det et grunnlag for at vi alle blir unike.

I e

hUmor

kompetaNse

mestrIng

annerKjennelse

Humor: I Myra skal vi le og ha det bra

Gjennom humor bygges det gode og trygge relasjoner som er med på å gi et godt og positivt miljø på barnehagen, mellom barna, foresatte og personalet. Humor er med på å bryte ned vanskelige temaer og situasjoner, og kan bidra til å påvirke hvordan en person har det, både sosialt og i jobbsammenheng. Humor genererer glede, latter og fellesskap.

Kompetanse: Med kompetanse mener vi at vi er villige til å være i utvikling

I barnehagen finner vi ulike kompetanser, barns kompetanse i lek og samspill, personalets faglige kompetanse og den uskrevne kompetansen som kommer gjennom erfaring som er relevant for barnehagen som pedagogisk virksomhet. Kompetanse gir trygghet.

Mestring: Vi skal ta hvert barn i å gjøre noe bra, hver dag.

I Myra barnehage jobber vi med mestring med fokus på å legge til rette for at alle barn og ansatte får oppleve mestring ut fra forutsetning, interesser, ønsker og behov. Barna og voksne skal få mulighet til å oppleve mestring i motgang, utfordringer, vanskelige følelser, sosialt samspill og kognitive og motoriske aktiviteter. Ved mestring utvikles selvbilde, trivsel og glede.

Annerkjennelse: Se hvert barn, hver dag. Ta barna på alvor.

Annerkjennelse er en viktig forutsetning for å skape trygghet, forståelse og empati for andre, og vil bidra til at alle får kjenne på en følelse av tilhørighet som individ og gruppe. Annerkjennelse handler om å bli sett, hørt og respektert uavhengig av forutsetning, funksjon eller alder.

DANNING

Danning er mer enn utvikling, mer enn læring, mer enn omsorg, mer enn oppdragelse og mer enn sosialisering. Samtidig rommer danning alt dette. Barn må få utfordringer, muligheter til å utvikle kunnskaper og ferdigheter og støtte for å handle omsorgsfullt og gjøre etisk begrunnede valg. Gjennom danning legges grunnlaget for barnets utvikling. Danning er en livslang prosess.

Barnehagen skal gi barn troen på seg selv og andre. Barns aktivitet, engasjement og deltakelse i barnehagens fellesskap gir barn kunnskap om seg selv i forhold til andre. Ved å bli kjent med det som er forskjellig blir barnet bevisst seg selv og sin personlighet. En del av barnehagens verdigrunnlag er å respektere forskjellighet.

Barns undring over handlinger og holdninger i møte med hverandre legger grunnlaget for en kritisk refleksjon om seg selv i samfunnet. Hensynet til hverandre og gjensidige samhandlingsprosesser i lek og læring er forutsetning for barns danning.

Lek

Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre. Barnehagen skal legge fysisk og organisatorisk til rette for variert lek. Barnehagens innhold bør inspirere til fantasi, skaperglede og livsutfoldelse. Personalet må være tilgjengelige for barn ved å støtte, inspirere og oppmuntre barna i deres lek. Dette vil også danne grunnlag for å sikre at alle barn får gode erfaringer og en opplevelse av å mestre samspillet med andre barn i lek.

Barn lærer og utvikler en sammensatt kompetanse gjennom leken. Ved å late som, går barn inn i sin egen forestillingsverden, tar andres perspektiv og gir form til tanker og følelser. Gjennom utforskning og samtale om verden og fenomener skaffer de seg kunnskap og innsikt på mange områder. Lek med den fysiske verden både ute og inne innebærer utforskning og bearbeiding av inntrykk.

Barnas største læringsarena befinner seg i selve leken og lekeprosessen.

Slik gjør vi det:

Vi som voksne skal være aktive, være der for barna og der barna er. Barna skal gis mulighet til å kunne bearbeide inntrykk og opplevelser. Vi må være bevisst på når vi skal gå in i leken eller vente utenfor. Vi skal fremme et inkluderende miljø.

Det skal finnes en naturlig blanding av fri lek og styrte aktiviteter. Vi skal legge til rette for at tydelige lekemiljøer finnes tilgjengelige for barna, både inne og ute.

Mange ulike aktiviteter og pedagogiske metoder konkurrerer om plass i barnehagehverdagen, men fremdeles kan ingenting måle seg med leken, som er barnets egen iboende kraft. Leken kjennetegnes av at den er spontan, frivillig og styrt av barnets indre forestillinger, erfaringer og fantasier.

Læring

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet, vitebegjær og lærelyst og bidra til et godt grunnlag for livslang læring og danning. Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og med miljøet, og er nært sammenvevd med lek, omsorg og danning. Barn kan lære gjennom alt de opplever og erfarer på alle områder. Barns undring må møtes på en utfordrende og utforskende måte slik at dette danner grunnlaget for et aktivt og utviklende læringsmiljø i barnehagen. Personalet skal sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring.

Læring om seg selv, om andre mennesker, om samspill og om den fysiske verden omkring er prosesser som er med på å skape mening i barns liv. Personalet skal støtte barnas refleksjoner rundt situasjoner, temaer og fenomener, og skape forståelse og mening sammen med dem. Barnehagen skal styrke barns læring i formelle og uformelle læringssituasjoner. De formelle situasjonene er planlagt og ledet av personalet. Uformelle læringssituasjoner er nærmere knyttet til hverdagsaktiviteter og her og nå situasjoner, i lek, oppdragelse og annen samhandling.

Slik gjør vi det:

Vi har et engasjert personale som legger til rette for læring på barnets egen nivå, samtidig som de vet å stimulere barnets nysgjerrighet og viten begjærighet, I uformell læring skal vi være til stede før å veilede der og da. Men vi må også gi barnet tid og mulighet at selv klare oppgaven eller at vi sammen finner svaret.

Læring skjer når vi har førskolegruppe, i samlinger, felles turer og opplevelser når vi utforsker nærområdet – læring skjer hele tiden!

Omsorg

Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. Barnehagens personale har en yrkesetisk forpliktelse til å handle omsorgsfullt overfor alle barn i barnehagen. Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre. Å gi barn mulighet til å gi hverandre og ta imot omsorg er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse, og er et viktig bidrag i et livslangt læringsperspektiv.

En omsorgsfull relasjon er preget av lydhørhet, nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill. Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagslivet og komme til uttrykk når barn leker og lærer, i stell, måltider og påkledning. Omsorg har verdi i seg selv. Omsorg er nært knyttet til oppdragelse, helse og trygghet, og er samtidig en viktig forutsetning for barns utvikling, læring og danning. Det ligger mye omsorg i å gi barn varierte utfordringer og rom for meningsfylte aktiviteter. Barnehagen skal tilby barn et miljø preget av glede, humor, kreativitet og omtanke for fellesskapet. God omsorg styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre, gode relasjoner og til gradvis å ta større ansvar for seg selv og fellesskapet.

Slik gjør vi det:

Vi skal være et fang for barnet. En trygg og stabil voksen. Trøste, kose, tulle, synge og være der for barnet. Vi skal være et slags «ladestasjoner» for dem når de trenger det og også se til at behovet for ro og hvile dekkes. Vi mener at det er mye omsorg i å gi barna varierte utfordringer og rom for meningsfylte aktiviteter. Vi jobber for å være et miljø som er preget av glede, humor, kreativitet og omtanke for fellesskapet. Personalet må være tydelig til stede og engasjert i barnets trivsel og utvikling. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottaker av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.

HVORDAN JOBBER BARNEHAGEN MED DE SYV FAGOMRÅDENE

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Barnehagens verdigrunnlag og formål skal gi retning for og prege arbeid med fagområdene, og barnas rett til medvirkning skal ivaretas. Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter. Barnehagen skal bruke ulikt materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill, bøker og musikk i arbeidet med fagområdene. Fagområdene er i stor grad de samme som barn senere møter som fag i skolen.

Slik gjør vi det ...

Progresjonsplan for de syv fagområdene

Kommunikasjon, språk og tekst

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. I barnehagen skal barna få mulighet til å erfare ulike formidlingsmåter av tekster og fortellinger, som kilde til estetiske opplevelser, kunnskap, refleksjon og møter med språk og kultur. Personalet skal invitere til utforsking av både muntlige språk og skriftspråk.

1-2 år Skal ha erfaring med:	3-4 år Skal ha erfaring med:	5-6 år Skal ha erfaring med:
Bruke språk, dialog i rutine situasjoner. Kjenne igjen navnet sitt. Si enkle ord, 2 ords setninger. Bli lest for, se i bøker/eventyr. Uttrykke følelser og tanker. Forstå å øve på enkle beskjeder. Gjensidig samhandling.	Kunne både før og etter navnet sitt. Delta i rim, regler og sanger. Dialog over kortere tid. Lytte til hverandre. Høytlesing fra bildebøker og eventyr. Gjenfortelle. Motta en beskjed. Vente på tur.	Å skrive navnet sitt. Fortsettelse bok uten bilder. Motta to beskjeder. Opptre for andre. Føre dialog over tid. Lese og skriveretning.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barn er fysisk aktive og uttrykker seg mye gjennom kroppen. Grunnleggende motoriske ferdigheter og god helse utvikles i barnehagealder. Gjennom kroppslig mestring utvikler barn en positiv selvoppfatning og bevissthet om kropp og helse. Barnehagen skal bidra til gode vaner og sunt kosthold. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse.

1-2 år	3-4 år	5-6 år
Skal ha erfaring med:	Skal ha erfaring med:	Skal ha erfaring med:
Krabbe, klatre, rulle, gynte, kaste, gripe og ta. Å holde koppen/spise med skje. Kroppsbevissthet. Puslespill med knotter. Bevegelser til sanger. Å gå.	Hinke, hoppe, balansere, stupe kråke. Blyantgrepp og klippe. Å smøre brødkiver og vaske hender selv. Av og påkledning. Gå litt lenger i variert terreng. Respekt for at alle er forskjellige Egne følelser og selvbilde. Sette grenser for egen kropp og få respekt for andres kropp.	Kroppen. Kunne nødnumre og enkel førstehjelp. Tradisjonsleiker. Hoppe tau og kaste ball. Klatre. Matproduksjon. Hvor kommer maten ifra?

Kunst, kultur og kreativitet

Kreative aktiviteter er en del av barnehagens hverdag. Et mangfold av kulturuttrykk vil gi barn verdifulle inntrykk og lære dem å uttrykke seg gjennom de mange kulturelle språk. Barnekulturen utvikles gjennom leken og barnehagens oppgave blir å utvikle, bevare og stimulere barnets nysgjerrighet og forskertrang, så rikt og allsidig som mulig. Gjennom kulturelle opplevelser og kulturelt mangfold skapes en felles berikelse for hele barnehagen..

1-2 år Skal ha erfaring med:	3-4 år Skal ha erfaring med:	5-6 år Skal ha erfaring med:
Lek i sandkasse. Jul og påske pynt – tradisjoner. Eventyr. Musikk, rytme og dans. Rolle lek. Bilder på veggene. Lese og dramatisere korte eventyr. Navn på farger. Tilgang på musikk analogt og digitalt.	Dramatisere eventyr med enkle replikker. Lage figurer av naturmaterialer. Ha brukt rytme instrumenter. Male med ulike redskap på ulike materialer. Å tegne/male utfra fantasi og virkelighet. Delta i sang leker i større grupper.	Tegne, male konkrete motiv. Lage utstilling av egen kunst. Bruke ulike materiell. Lytte til ulike musikk sjangre. Kjenne til ulike flagg og kulturer.

Natur, miljø og teknologi

Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær. Friluftaktiviteter og utelek er en del av barnehagens hverdagsliv. Nærmiljøet gir muligheter for ulike erfaringer i forhold til å lære om samspill i naturen og mellom mennesket og naturen. Barnehagen skal bidra til at barn får undre seg, eksperimentere, systematisere og samtale om fenomener i den fysiske verdenen og videre erfare hvordan teknikk kan brukes i leken og hverdagslivet. Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling.

1-2 år	3-4 år	5-6 år
Skal ha erfaring med:	Skal ha erfaring med:	Skal ha erfaring med:
Lek med vann, is og snø. Ulike årstider/vær. Se på bilder av kjente dyr, bli kjent med lydene de lager. Samle ting fra naturen. Miljøbevisst. Undre seg over det man finner i barnehagens område. Navn på insekter og dyr.	Faktabøker for barn (universet, hav og land, kroppen). Hvilken dag og måned er det. Generelt om årstider. Kjennskap til data/nettbrett.	Gå på tur. Ta vare på naturen. Kjenne navn på ulike blomster og trer. Kjennskap til nettbrett. Kjennskap til menneskets livssyklus.

Etikk, religion og filosofi

Norge er i dag et flerkulturelt samfunn. Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfoldet som er representert i barnegruppen, samtidig som den skal ta med seg verdier og tradisjoner i den kristne kulturarven. Barnehagen skal gi rom for undring og samtaler, og møte barnas spørsmål med respekt. Samtidig som at barnehagen skal bidra til å legge grunnlag for kritisk tenking og dømmekraft,

1-2 år	3-4 år	5-6 år
Skal ha erfaring med:	Skal ha erfaring med:	Skal ha erfaring med:
Hilse, vinke, å ha det. Være greie mot hverandre. Høytids tradisjoner. Turtaking. Opplive medinnflytelse i barnehagen. Medvirkning.	Viljen til å vise omsorg/trøste hverandre. Respekt for voksne og andre barn. Tradisjoner i andre religioner. Filosofere sammen med barn om eksistensielle spørsmål.	Jul og påske budskapet. Tolerere hverandre og dets ulikheter. Kunne oppføre oss som vi skal (folkeskikk). Være undrende på livet.

Nærmiljø og samfunn

Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. Den skal legge vekt på å styrke kunnskap om og tilknytning til lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett. Gjennom barns erfaring med medvirkning i barnehagen får de en første kjennskap til demokratiske prinsipper. Slik utvikles tillit til egen deltakelse i, og påvirkning av

fellesskapet. Barnehage skal gi barna like muligheter, fremme likestilling og motvirke diskriminering, fordommer, stereotyper og rasisme Barnehagen skal utvikle forståelse for ulike tradisjoner og levesett. Det innebærer blant annet at vi blir kjent med at samene er Norges urbefolkning og får kjennskap til samiske fortellinger, sagn og andre deler av samisk kultur og hverdagsliv.

1-2 år	3-4 år	5-6 år
Skal ha erfaring med:	Skal ha erfaring med:	Skal ha erfaring med:
Gruppe tilhørighet. Hvem er her og hvem mangler i dag? Observere bil, båt, fly og lignende. Turer i nærmiljøet. 17. mai feiring. Trafikk trening på tur. Besøke biblioteket.	Trafikk trening. Besøke stadion og Kammen. Forskjell gutter og jenter. Bli kjent med lokal kultur. Hvor i kommunen bor vi? Ulike familie former og levesett.	Lære om kommunen vår. Besøke brannstasjon, politi, ambulanse, miljøstasjon og rådhus/ordfører. Lære brannvern. Lære om ulike kulturer og nasjonale minoriteter i Norge/barnegruppen. Overgang barnehage/skole.

Antall, rom og form

Lek er drivkraften i all læring, også i utviklingen av barns forståelse for matematiske begreper. Barna utforsker disse begrepene i leken, og leken utvider forståelsen ved at barna selv får være kreative å skapende. I arbeidet med antall, rom og form får barna erfaringer med klassifisering, ordning, sortering og sammenligning. Barnehagen skal legge til rette for at barna har tilgang til og tar i bruk ulikt materiell som spill, tellemateriell, klosser, teknologi, etc. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barn kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, teknologi, natur, kunst og kultur.

1-2 år Skal ha erfaring med:	3-4 år Skal ha erfaring med:	5-6 år Skal ha erfaring med:
Snakke om likheter og ulikheter. Bruke regler/ellinger/eventyr med tall. Bruke tall begrep bevisst. Bruke preposisjoner bevisst (først, sist mellom). Telle til tre.	Telle til ti. Vite forskjell på lang/kort, stor/liten. Konstruksjonslek. Enkle terningspill. Sortere. Rekkefølge. Få erfaring med vekt, antall, volum. Bruke digitale verktøy.	Kjenne igjen tallene opp til ti. Koble tallbegrep/antall. Kunne terning, flytte og telle. Begynnende kjennskap til klokka. Navn på former som sirkel, trekant, kvadrat, rektangel og oval. Bruke ulike måle redskaper.

